

MARCINKOWE

WIESCI

Nr 1 2018/2019 wrzesień/październik

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY PODSTAWOWEJ W RYTRZE

Wrzesień
Październik

Już wakacje są za nami
szybko zbiegły letnie dni
jesień staje przed oknami
jesień puka już do drzwi....
Do szkoły czas, do szkoły czas
wrześniowy wstał poranek...

Inauguracja

Rozpoczęcie roku szkolnego to ważny dzień w życiu każdego ucznia. 3 września uczniowie uroczysto pożegnali wakacje, a przywitani nowy rok szkolny 2018/2019. Uczniowie przybyli do szkoły z optymistycznym nastawieniem i ogromnym zapałem do pracy. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele parafialnym. Następnie miała miejsce uroczysta akademii w hali sportowej. Na początku wprowadzono poczet flagowy i odśpiewano hymn państwowy. Potem głos zabrała dyrektor szkoły pani Wiesława Pawlik, która serdecznie powitała wszystkich przybyłych gości, uczniów, rodziców oraz grono pedagogiczne. Po wystąpieniu pani dyrektor słowa do uczniów i nauczycieli oraz rodziców skierowali zaproszeni goście. Po części oficjalnej uroczystości, uczniowie udali się na spotkania z wychowawcami klas. Życzymy wszystkim uczniom wielu sukcesów, wytrwałości, ciekawych doświadczeń oraz radosnych chwil spędzonych w naszej szkole.

Roku szkolnego 2018/2019

AKCJA NABOROWA – CZAS START

Chcesz zostać harcerzem?

6 NDH Ryterskie Rysie zaprasza na zbiórki w każdy piątek o godz. 14.30 w sali nr 12.

Marcinkowe Wieści

Odblaskowa szkoła

KONKURSU DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

ODBLASKOWA SZKOŁA

Harmonogram działań, które zostaną podjęte w ramach akcji „Odblaskowa Szkoła”:

1. Wyposażenie uczniów w kamizelki i elementy odblaskowe.
2. Promowanie noszenia kamizelek odblaskowych i odblasków podczas wyjść i wycieczek szkolnych.
3. Wykonanie ściennych, klasowych gazetek promujących bezpieczeństwo.
4. Spotkanie z policjantem – „Bezpieczna droga do szkoły”.
5. Przeprowadzenie akcji „Jabłko i cytryna”.
6. Happening – przemarsz ulicami Rytra z transparentami zachęcającymi do noszenia odblasków.

7. Przeprowadzenie w szkole próbnej ewakuacji.
8. Ogólnoszkolny konkurs plastyczny na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
9. Praca plastyczna przestrzenna – pojazdy uprzywilejowane i znaki drogowe.
10. Ogólnoszkolny konkurs wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym.
11. Zaprojektowanie własnych odblasków „Jestem widoczny na drodze”.
12. Warsztaty „Pierwsza pomoc przedmedyczna”.
13. Konkurs literacki o bezpieczeństwie w ruchu drogowym.
14. Odblaskowy dzień w naszej szkole.
15. Apel szkolny podsumowujący akcję „Odblaskowa Szkoła”.

PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA

W dniu 21 września 2018 roku w naszej Szkole odbyły się warsztaty dla uczniów klas drugich zorganizowane przez wychowawców tych klas. Szkolenie odbyło się w ramach programu "Odblaskowa szkoła" oraz "Ratujemy i uczymy ratować". W trakcie tego szkolenia dzieci uczyły się oceniać swoje bezpieczeństwo jako ratownika, sprawdzać przytomność, wzywać pomoc, sprawdzać oddech, układać poszkodowanego w pozycje boczna ustalona, a także oddechów ratowniczych i uciskania klatki piersiowej. Należy sprawdzić bezpieczeństwo jako ratownika, sprawdzać przytomność, wzywać pomoc, sprawdzać oddech, układać poszkodowanego w pozycje boczna ustalona, a także oddechów ratowniczych i uciskania klatki piersiowej.

Łańcuch Przeżycia

Abó łatwiej było zapamiętać kolejność wykonywanych w trakcie udzielania poszkodowanemu pierwszej pomocy, powstał Łańcuch Przeżycia. Pokazuje on prawidłową kolejność czynności, których wykonanie maksymalnie zwiększa szanse skutecznej pomocy w przypadku zagrożenia życia osoby. Tak jak łańcuch łańcucha, ten też składa się z ogniw. Ważne jest byc nie pomijać żadnego z nich oraz pomagać z ich prawidłowej kolejności. Zapewni to szybki i skuteczną pomoc osobie poszkodowanej.

WEZWANIE POMOCY	WCZESNA RESUSCYTACJA	WCZESNA DEFIBRYLACJA	WCZESNA POMOC SPECJALISTYCZNA
--------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------------

Pierwsza Pomoc w Fundacji WOŚP

W Szkole Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze zakończył się **konkurs literacki, który stanowił jedną z części IX. edycji konkursu „Odblaskowa szkoła”.**

Uczniowie biorący w nim udział mogli wykazać się własną inicjatywą twórczą w kategorii tekst argumentacyjny i wiersz.

Celem tej inicjatywy było uświadomienie uczniom, że zachowanie bezpieczeństwa na drodze jest rzeczą niezwykle ważną.

Do organizatorów konkursu wpłynął tekst o charakterze argumentacyjnym i utworów pisanych wierszem.

Autorom najlepszych utworów, powołane do oceny prac uczniów jury, przyznało nagrody rzeczowe- książki oraz wyróżnienia.

Każdy uczestnik konkursu otrzymał pamiątkowy dyplom.

W ramach prezentacji prac, które wzięły udział w konkursie, został zorganizowany apel, podczas którego uczniowie czytali własne utwory.

„Bezpieczeństwo”

Bezpieczeństwo to podstawa,
mówię wam to ważna sprawa,
by bezpiecznym być na drodze,
noś odblaski na swej nodze.
Patrz na znaki, drogowskazy,
a zostaniesz bez najmniejszej skazy.
Gdy przechodzisz przez ulicę,
nie oglądaj okolicy,
tylko popatrz w prawo, w lewo
i nie stanie się nic złego.
Gdy na rower wsiądziesz z rana,
Sprawdź czy opona jest nadmuchana,
Sprawdź hamulce, oświetlenie,
Bo nie jesteś przecież leniem.
Wsiądź na rower, zwróć UWAGĘ,
By zachować równowagę.
Jedź ostrożnie w kasku swym,
A BEZPIECZNIE BĘDZIESZ ŻYŁ !

Liliana Marszałek KLASA VB

Akcja „Jabłko i cytryna” w Rytrze

Akcja „Jabłko i cytryna” to jedna z wielu działań podejmowanych przez naszą szkołę w ramach konkursu „Odblaskowa Szkoła”. Inicjatorem akcji była pani Dyrektor Wiesława Pawlik. W dniu 26 września 2018r. uczniowie klasy 4b ze Szkoły Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze

wraz z sierżantem sztabowym Arturem Słabym i sierżantem sztabowym Marcinem Bielatowiczem z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej w Nowym Sączu wzięli udział w akcji „Jabłko i cytryna” mającej na celu promowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Uczniowie pod opieką wychowawcy Wojciecha Citaka i koordynatorów akcji: Dorotę Pruchniki i Iwoną Wojtarowicz – Citak przygotowali transparenty z hasłami dotyczącymi bezpieczeństwa na drodze. Dzieci ubrane były w kamizelki odblaskowe.

Wspólna akcja uczniów i policji polegała na nagradzaniu wzorowych kierowców upominkiem w postaci jabłka i wierszyka: **„Drogi kierowco, przepisów drogowych przestrzegałeś dlatego jabłuszko dostajesz”**. Kierowcy, którzy nie przestrzegali przepisów ruchu drogowego musieli dokonać wyboru między mandatem a zjedzeniem plasterka cytryny. Jak można się domyślić, każdy z kierowców po wysłuchaniu pouczenia od policjantów i wierszyka: **„Kto przepisów drogowych nie szanuje, ten cytrynę otrzymuje”** z ulgą zjadał plasterki cytryny wręczony przez dzieci.

Dla uczniów udział w akcji był nie tylko świetną zabawą ale również okazją do przyjrzenia się pracy policjantów i wykazania się wiedzą na temat przepisów ruchu drogowego oraz bezpiecznego poruszania się pieszych. Mamy nadzieję, że uczniowie i kierowcy otrzymali dobrą lekcję, którą wykorzystają do poprawy bezpieczeństwa na drogach.

Koordinatory akcji: Pani Dyrektor Wiesława Pawlik, Dorota Pruchnik, Iwona Wojtarowicz- Citak, Wojciech-Citak

Spotkanie z policjantem w Szkole Podstawowej w Rytrze

Nasza szkoła nie tylko uczy, ale **też** dba o bezpieczeństwo swoich podopiecznych, zwłaszcza w drodze do i ze szkoły. W środę 26 września 2018 r. uczniowie klas I i II, w ramach akcji „Odblaskowa Szkoła”, uczestniczyli w spotkaniu z funkcjonariuszami policji - sierżantami sztabowymi: Arturem Słabym i Marcinem Bielatowiczem, którzy na co dzień pracują w Wydziale Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Nowym Sączu. Uczniowie byli ubrani w kamizelki odblaskowe. Tematem prelekcji była „Bezpieczna droga do szkoły”. Dzieci z ogromnym zainteresowaniem uczestniczyły w pogadance dotyczącej bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym w charakterze pieszego, rowerzysty oraz pasażera. Uczniowie zostali uwrażliwieni na potrzebę bycia widocznym na drodze, czemu służyć mają elementy odblaskowe, które każde dziecko powinno posiadać.

Zwieńczeniem spotkania była możliwość obejrzenia wnętrza radiowozu policyjnego, przymierzenie czapki policyjnej oraz samodzielne uruchomienie sygnału dźwiękowego.

Żegnając się z panami policjantami wszyscy uczniowie z panią Dyrektorką i wychowawcami klas serdecznie podziękowali za wizytę i cenne wskazówki.

Dla uczniów naszej szkoły była to niewątpliwie ciekawa forma zdobywania i utrwalania wiedzy na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

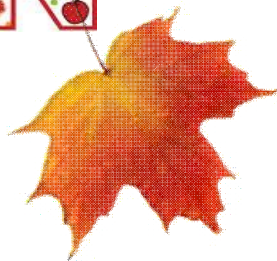
Takie spotkania odbywają się w naszej szkole od wielu lat i przynoszą dobre efekty.

BĄDŹ WIDOCZNY- NOŚ ODBŁASKI !

1. Kiedy w Polsce nie będzie jesieni?

Jeśli utrzyma się obecna tendencja, polegająca na **zanikaniu pośrednich pór roku**, za kilkaset lat jesień i wiosna przejdą do historii. Od ponad ćwierćwiecza w naszych szerokościach geograficznych daje się zaobserwować gwałtowne przechodzenie okresów bardzo ciepłych w bardzo chłodne. Po zimach wybuchają lata, a po lecie niemal z dnia na dzień musimy sięgać po zimowe ubrania.

2. Dlaczego jesienią ubywa dnia?

Począwszy od **równonocy jesienniej** Słońce zatacza na naszym niebie coraz krótsze łuki, bo północna półkula Ziemi coraz bardziej się od niego odchyła. Niekorzystna dla dnia różnica między długością dnia i nocy rośnie aż do przesilenia zimowego w grudniu. Do 22 grudnia Słońce będzie wspinało się nad horyzont coraz niżej i niżej, a dnia będzie ubywać.

Czy jesień to pora deszczowa?

Najwięcej deszczu spada w Polsce w lipcu (warto o tym pamiętać planując urlop...). Jest to miesiąc rekordowy, nie do dogonienia przez październik i listopad. Do lipca należą wszystkie deszczowe rekordy Polski: najwyższy opad dobowy (25,5 cm w 1934 r.), największe natężenie opadu (2,7 cm/godzinę w 1997 r.) i najwyższa suma miesięczna (55,8 cm w 1980 r.). Sprawcą jesiennych deszczy są **masy wilgotnego powietrza polarno-morskiego**, napierające nad obszar Polski rzadziej niż latem, ale powodujące wzrost zachmurzenia, opady i jesienne burze.

3.
Naj-

4. Dlaczego mgły lubią jesień? Jak powstają jesienne mgły?

Mgłę, najniższą z chmur, tworzą zawieszone w powietrzu **maleńkie kropelki wody**. Kiedy wilgotne powietrze osiąga temperaturę zwaną **punktem rosy**, zawieszona w nim cząsteczki wody tracą energię na tyle, by zacząć łączyć się w większe skupiska i przejść w stan ciekły tworząc „lewitujące kropelki”. Punkt rosy jest tym wyższy, im powietrze jest bardziej zapyłone. **Jesienne ogniska i dymy nad kartofliskami** to snujące się „wywoływacze mgieł”. Mgła jest tym gęstsza, im więcej pary wodnej zawiera powietrze, w którym powstaje. Jesienią promienie Słońca świecą krótko i pod niewielkim kątem. Po deszczu grunt tygodniami jest mokry, a powietrze nad nim – wilgotne.

5. Dlaczego drzewa liściaste zrzucają liście przed zimą?

W połowie ery mezozoicznej (145 milionów lat temu) drzewa wkroczyły na tereny klimatu umiarkowanego, w którym występowały pory roku. Wtedy właśnie pojawiły się **drzewa liściaste**,

pochodzące od iglastych. Nowy rodzaj liści był, i jest nadal, ich sposobem na przetrwanie zimy. **Liście drzew są tą ich częścią, która zużywa najwięcej wody. Pozbywając się liści drzewa oszczędzają wodę**, która także zimą krąży w ich pniach i nagich gałęziach.⁶ Dlaczego drzewa iglaste nie zrzucają liści przed zimą? **gły drzew iglastych są skonstruowane w taki sposób, że woda prawie z nich nie wyparowuje** (są wąskie i pokryte grubą skórą). Szpilki modrzewia (wyjątku pod tym względem) nie mają ochronnej warstwy, dlatego

muszą opadać. Jednak także liście drzew iglastych opadają, tyle, że stopniowo, w różnych porach roku. Na przykład sosna nie ma na sobie

7. W jaki sposób drzewa „wyczuwają” nadejście jesieni?

To nie tylko kwestia coraz chłodniejszych dni. Zdarzają się przecież także wyjątkowo chłodne lata. Na zachowanie drzew wpływ ma przede wszystkim **długość dnia**. Tę długość „oblicza” **fitochron** – zawarty w **liściach niebieski barwnik**, który na zewnątrz nigdy się nie ujawnia. Pod jego wpływem, kiedy dni stają się zdecydowanie krótsze, roślina wytwarza **enzymy** (substancje pobudzające reakcje chemiczne) przygotowujące liście do opadnięcia.

8. Skąd biorą się kolory jesiennych liści?

Liście przed opadnięciem obumierają. Ustaje w nich proces fotosyntezy, a biorący w nim udział zielony barwnik – **chlorofil** – przestaje być wytwarzany. Rozpadają się więc ciała zieleni, decydujące dotąd o kolorze liści. Teraz widać także inne barwniki zawarte w liściach, np. **żółty ksantofil i pomarańczowy karoten**. Pod wpływem jesiennych chłódów w soku komórkowym tworzy się też coraz więcej głównie czerwonych i fioletowych **antocyjanów**. Czasem powstają tak gwałtownie, że np. buki mogą poczerwienić w czasie kilku godzin przymrozku.

9. Co decyduje o kolorze liścia?

W komórkach liści znajdują się **plastydy** (pełniące funkcje organów). Są to **zielone chloroplasty i żółte lub pomarańczowe chromoplasty**. Trzecim źródłem koloru liścia jest sok komórkowy. Chloroplasty zawierają **chlorofil** – zielony barwnik niezbędny w procesie fotosyntezy, ale także nieco barwników pomarańczowoczerwonych i żółtych. W chromoplastach znajdują się barwniki pomarańczowe – karoteny oraz żółte i brunatne ksantofile, które od karotenów różnią się tylko zawartością tlenku w cząsteczce. W soku komórkowym liści pływają antocyjany czyli barwniki czerwone i fioletowe. Przewaga któregoś z tych kilku barwników decyduje o kolorze liścia.

10. Dlaczego nie ma niebieskich liści?

Wcale nie dlatego, że niebieski barwnik nie jest w nich obecny. Przeciwnie – liście zawierają niebieski barwnik (fitochron), ale nigdy nie ujawnia się on na zewnątrz. Jego zadaniem jest „obliczenie” długości dnia i pobudzanie rośliny do wytwarzania enzymów przygotowujących do zimy. Barwnik niebieski wchodzi także w skład antocyjanów, ale będąc przemieszany z barwnikiem czerwonym daje zimny odcień fioletu.

11. Dlaczego drzewa

nie przebarwiają się równomiernie? Faktycznie, z jednej strony jesienne drzewo potrafi być złote, podczas gdy z drugiej – zupełnie zielone. Tam, **gdzie na liście pada więcej słońca, szybciej tracą chlorofil i pokazują „barwną podszewkę”**. Z tego samego powodu pojedynczy liść jest np. częściowo czerwony, częściowo zielony: zupełnie jak rumiane jabłko.

Wybory do Sa- morządu Uczniowskiego

20 września 2018 roku odbyły się w naszej szkole tajne wybory do Samorządu Uczniowskiego. Poprzedzone były kampanią wyborczą w czasie której kandydaci przedstawiali swoje programy wyborcze koleżankom i kolegom w formie ciekawych plakatów.

Osób uprawnionych do głosowania:

126 (uczniowie klas IV – VI) i **129** (uczniowie klas VII – VIII i klasy III gimnazjum)

Liczba uczniów nieobecnych w klasach IV – VI : 7

Licz-

ba uczniów głosujących z klas IV - VI : **119**

Głosów oddanych: ważnych: **231** nieważnych: **0**

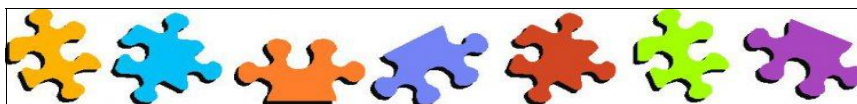
Siedmiu uczniów oddało tylko po jednym głosie na kartach wyborczych kandydatów do SU

Liczba uczniów nieobecnych w klasach VII – VIII i III gimnazjum: **10**

Liczba uczniów głosujących z klas VII – VIII i III gimnazjum: **119**

Głosów oddanych: ważnych: **234** nieważnych: **0**

W wyniku wyborów Samorząd Uczniowski Szkoły Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze w roku szkolnym 201- /2019 reprezentować będą:

Lp.	<i>Imiona i nazwiska kandydatów/ kandydatek</i>	Liczba oddanych głosów
1.	Julia Bagnicka – klasa 8 a	16
2.	Karolina Buczek – klasa 6 a	6
3.	Damian Dudczak – klasa 8 b	39
4.	Natalia Gizicka – klasa III b	23
5.	Michał Gruszczyński – klasa 4 c	20
6.	Alan Kołbon – klasa 4 b	35
7.	Oliwia Kowalik – klasa 5 a	14
8.	Emilia Ogórek – klasa 6 b	41
9.	Kamila Pawlik – klasa 5 b	19
10.	Katarzyna Pogwizd – klasa 7 a	31
11.	Angelika Tomasiak – klasa III a	80
12.	Gabriela Tomasiak – klasa 6 a	15
13.	Lena Tomasiak – klasa 4 b	45
14.	Wiktor Tomasiak – klasa III a	31
15.	Dorota Wajnbrener – klasa 7 b	39
16.	Magdalena Zając – klasa 5 b	11

Przewodnicząca: Angelika Tomasiak

Zastępca: Emilia Ogórek

Skarbnik: Lena Tomasiak

Protokolant: Dorota Wajnbrener

Opiekunem Samorządu Uczniowskiego zostali: pani Iwona Bodziony i pan Andrzej Janczura.

Wszystkim kandydatom dziękujemy za udział w wyborach, a zwycięzcom gratulujemy odniesionego sukcesu. Taka forma wyborów miała na celu uświadomić nam, iż obecność w życiu szkolnym, a później dorosłym życiu obywatelskim, to nie tylko obowiązek, lecz wielka odpowiedzialność.

Wycieczka klasy szóstych do Krakowa i Niepołomic.

Dnia 25 września 2018r. klasy szóste uczestniczyły w wycieczce do Ogrodu Doświadczeń w Krakowie i Młodzieżowego Planetarium w Niepołomicach.

O godzinie 6.00 wyjechaliśmy z Rytra. Opiekunami były: pani Dorota Pruchnik, pani Lucyna Czartowska i pani Iwona Wojtarowicz-Citak. Do Ogrodu Doświadczeń im. Stanisława Lema dotarliśmy około godziny 9.00. W ogrodzie mogliśmy wykonywać doświadczenia z dziedziny optyki, hydrostatyki, mechaniki, akustyki i magnetyzmu. Największe wrażenie zrobiły na nas instalacje: „Dwa lustra” i „Kalejdoskop gigant”. Następnie udaliśmy się do Młodzieżowego Planetarium w Niepołomicach. Mieliśmy tam prelekcję o kosmosie, z której dowiedzieliśmy się ciekawostek dotyczących różnych zjawisk występujących w kosmosie. Po prelekcji obejrzelśmy pokaz układu słonecznego, który wyświetlony był na specjalnym ekranie umieszczonym w kopule planetarium. Kolejnym punktem wycieczki było zwiedzanie Zamku Królewskiego, który został wybudowany z nakazu króla Kazimierza Wielkiego i nazwany został „drugim Wawelem”. W komnatach zamku podziwialiśmy meble, naczynia oraz stroje z czasów świetności zamku. Jedna z komnat podobała się nam najbardziej, ponieważ znajdowała się tam wystawa dzikich zwierząt. Po zwiedzaniu zamku, zmęczeni ale bardzo

28 września, w piątek, uczniowie klas trzecich spotkali się z autorką książek dla dzieci.

Pani Joanna Krzyżanek opowiadała nam skąd wzięły się postacie z jej bajek. Czytała nam fragmenty swoich utworów, w których sprytnie ukryła tajemnice ortografii.

Podczas czytania tej ciekawej bajki asystowali jej uczniowie z naszych klas. Najbardziej podobały nam się książki pachnące cytrynami, czekoladą i truskawkami.

Potem wszyscy wykonywaliśmy piękne kotki z kartonu – postacie w książek pani Joanny.

Otrzymaliśmy też soczki, słodycze i pachnące zakładki do książek.

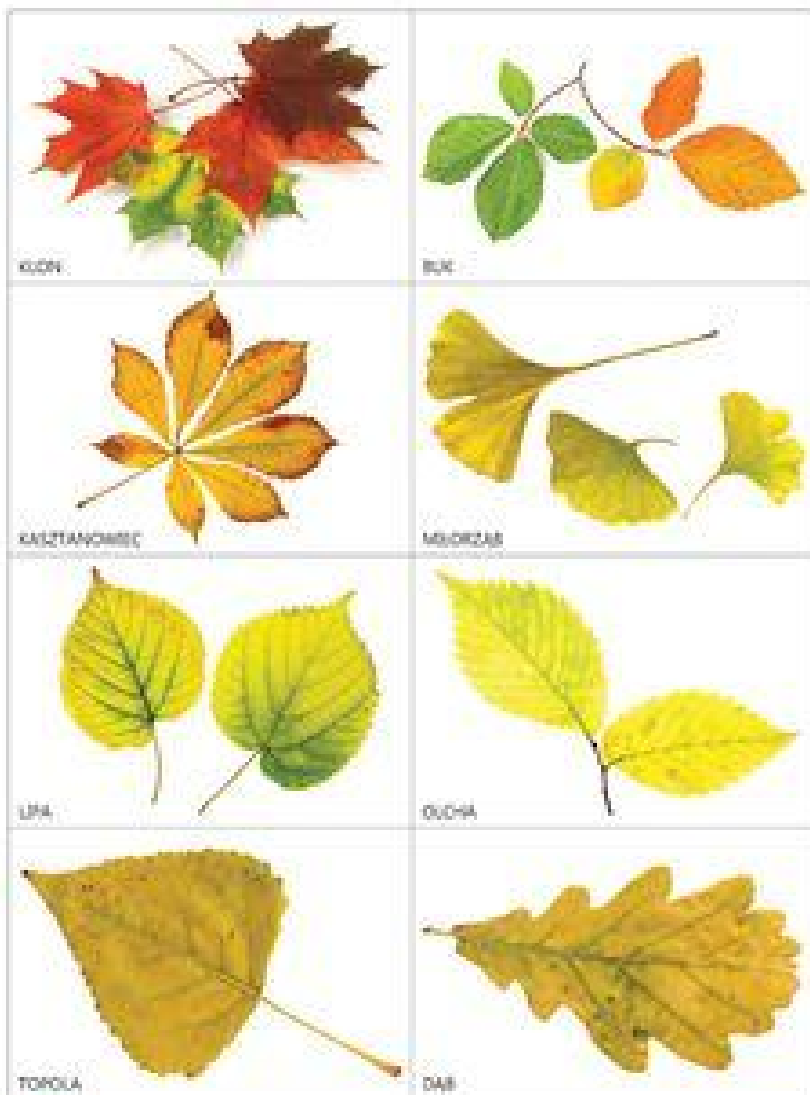
Wszystkim podobała się taka lekcja z bajkopisarką.

Spotkanie autorskie JOANNA KRZYŻANEK

Rozpoznajesz ?

Platan

ŚLUBOWANIE

W dniu 18.10.2018 odbyło się w naszej szkole pasowanie na pierwszaka. Brały w nim udział klasy pierwsze prowadzone przez Panią mgr. Magdalenę Fołtę i Panią mgr. Dorotę Łękawską. Można było także zobaczyć ciekawe przedstawienie zorganizowane przez starszych uczniów, którzy wcieliili się w najbardziej znane postacie z ekranów telewizji:

Emilia Ryżak jako Katarzyna Cichopek,
Mateusz Janczak jako Krzysztof Ibisz Natalia Kuliś jako Dorota Zawadzka, Magdalena Tokarczyk jako Pani Komendant Główna Policji, Alan Kołbon jako Pan premier Mateusz Morawiecki, Lena Tomasiak jako Magda Gessler.

W tej uroczystości wzięły również udział ryterskie przedszkolaki, które przygotowały dla swoich starszych kolegów wierszyki i małe upominki. Ślubowanie pierwszych klas to naprawdę ważne wydarzenie. Kiedy Pani Dyrektor pasowała na ucznia każdego pierwszoklasistę wszyscy cieszyliśmy się, że nasza uczniowska gromada wciąż się powiększa. Wszystkim pierwszacom życzymy sukcesów w nauce i samych piątek i szóstek w dzienniku.

Lena Tomasiak

Dzień Nauczyciela

Tradycyjnie, jak w poprzednich latach, 12 października w naszej szkole odbyła się uroczysta akademii z okazji Dnia Nauczyciela. W akademii udział wzięli nauczyciele, zaproszeni goście oraz uczniowie. Nasi koledzy i koleżanki pod kierunkiem nauczycieli przygotowali na tę okoliczność bardzo ciekawy program artystyczny. Na ten program składały się:

- wiersze,
- śpiew,
- tańce,
- kabaret.

Występy były nagradzane częstymi brawami, co wskazuje na to, że przedstawienie było perfekcyjne i podobało się zgromadzonej publiczności.

Na koniec akademii wójt gminy Rytro podziękował nauczycielom za pracę pedagogiczną, wręczając pani dyrektor wiązanek kwiatów. To był wyjątkowy dzień, którego nie zapomnimy.

Kinga Stępień, Gabriela Tomasiak kl. VI a

Tradycja składania życzeń nauczycielom sięga początków edukacji. W Polsce oficjalnie 14 października Dniem Nauczyciela stał się w 1773 roku, gdy z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego utworzono Komisję Edukacji Narodowej. Dzień Nauczyciela 14 października świętujemy właśnie na cześć założenia tej instytucji.

Niech Wam nie zbraknie nigdy zdrowia,
Niech szkoła w dom się wspólny zmienia!

Praca wychowawcy to praca niełatwa,
Bo często leniwa i krnąbrna jest dźwiatwa.
Kocha ona figle i chętnie się czubi,
Lecz stroni od książki, uczyć się nie lubi.
Trzeba dużo zdrowia, dużo czasu stracić,
Aby umysł ucznia rozwinąć, wzbogacić,
Który gdy dorośnie, dopiero zrozumie,

Zbiórka makulatury 17.10.2018r.

I miejsce klasa 2b – 645,50 kg

II miejsce klasa 5b – 518,60 kg

III miejsce klasa 3a – 345,45 kg

Klasa 1a	219,24 kg
Klasa 1b	226,35 kg
Klasa 2a	242,00 kg
Klasa 2b – I miejsce	645,50 kg
Klasa 3a – III miejsce	345,45 kg
Klasa 3b	166,10 kg
Klasa 4a	304,90 kg
Klasa 4b	278,25 kg
Klasa 4c	117,25 kg
Klasa 5a	142,30 kg
Klasa 5b – II miejsce	518,60 kg
Klasa 6a	122,95 kg
Klasa 6b	304,30 kg
Klasa 7a	128,70 kg
Klasa 7b	80,70 kg
Klasa 8a	272,25 kg
Klasa 8b	182,30 kg
Klasa 3a Gimnazjum	89,30 kg
Klasa 3b Gimnazjum	111,35 kg
RAZEM	4497.79 kg

Akcja
„Makulatura”

RYTRZOKI

Zespół „Rytrzoki” ma na swoim koncie już wiele występów. Ten rok szkolny zaczęliśmy równie pracowicie.

5 października wystąpiliśmy na zakończeniu projektu „Wielkie Odkrywanie Małopolski”.

17 października w kinie „Sokół” w Starym Sączu zespół nagrał swoją drugą płytę, tym razem były to koledy. Nie było łatwo, niektóre musieliśmy śpiewać i grać kilka razy, ale daliśmy radę.

21 października, jak co roku, wystąpiliśmy na jubileuszu par małżeńskich w hali sportowej w Rytrze, życząc zgromadzonym szczęścia i pomysłności na dalsze lata małżeństwa.

Aniela Kulig III gimn

Wiadomości sportowe

26 września odbyły się Powiatowe Przelajowe Biegi Sztafetowe chłopców szkół podstawowych w Muszynie. Nasza drużyna w składzie: Kacper Pustułka, Jakub Górka, Krystian Brzeziński, Bartłomiej Nosek, Mateusz Wójtowicz, Filip Łękawski, Kamil Dudczak, Michał Paduła, Kamil Sotomski, Kamil Pawlik, Kacper Tokarczyk. Opiekunami byli p. B. Kozuch i p. B. Stokłosa

Wiadomości sportowe

11 października odbyły się Międzygminne Rozgrywki w halowej piłce nożnej dziewcząt szkół podstawowych. Nasza reprezentacja zdobyła 4 miejsce. Zwyciężyły dziewczęta z Jazowska, na 2 miejscu uplasowała się Łomnica, a na 3 Barcice. Opiekunami byli p. B. Kozuch i p.B. Stokłosa

23 października odbyły się Międzygminne Rozgrywki w halowej piłce nożnej chłopców szkół podstawowych. Nasza reprezentacja zdobyła 2 miejsce. Na 1 miejscu uplasował się Stary Sącz, na 3 Łącko, a na 4 – Kosarzyska. Opiekunami byli p. B. Kozuch i p.K. Łękwaska

Nasi najmłodsi piłkarze uczestniczyli w Ogólnopolskim Turnieju Piłkarskim „Z podwórka na stadion” o Puchar Tymbarku. Rozgrywki odbyły się 23 października w Nowym Sączu. W rozgrywkach wzięli udział chłopcy w kategorii U- 10 rocznik 2009 i młodsi. Nasi piłkarze dotarli do półfinału.

Apel „Odblaskowa Szkoła”

Ostatnim punktem akcji „Odblaskowa Szkoła”, która trwała od września w naszej szkole był apel podsumowujący. Podczas jego trwania uczniowie otrzymali nagrody i wyróżnienia. Każdy, kto wykazał się inwencją twórczą został nagrodzony.

ŚWIĘTO ZMAR- ŁYCH

Tradycją w naszej szkole jest apel przygotowywany przez uczniów z Samorządu Uczniowskiego. W atmosferze zadumy i powagi mieliśmy okazję przygotować się do tego święta. Uczniowie odwiedzili lub odwiedzą tradycyjnie groby na Starym Cmentarzu i zapalą znicze.

Listopad to czas refleksji i zadumy nad życiem, ale przede wszystkim jest to symbol pamięci i miłości do bliskich, którzy odeszli.

xdpedia.pl

Starsze Marcinkowe Wieści

Dwumiesięcznik gimnazjalistów w Rytrze

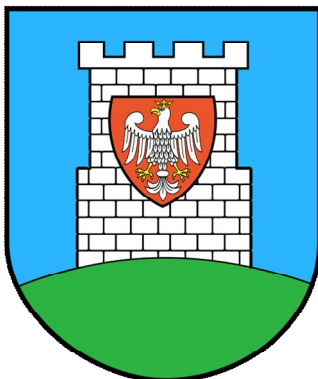
Gimnazjum im. ks. Józefa Woźniackiego
w Rytrze

33-343 Rytró 99

+48 446 96 78

gimnazjum@rytro.onet.pl

Z wizytą w ważnych miejscach

OŚWIĘCIM

Dnia 26 września 2018 roku klasy VIII a i VIII b oraz oddziały gimnazjalne klas III a i III b Szkoły Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze wzięły udział w wycieczce do Oświęcimia- Brzezinki, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej.

Podróż rozpoczęła się wczesnym rankiem. Jednak żaden z uczestników wyjazdu nie skarżył się. Wszystkim dopisywał dobry humor.

Po dotarciu do Oświęcimia, każda grupa ze swym przewodnikiem rozpoczęła zwiedzanie obozu, który jest zarazem Muzeum Pamięci Narodowej.

Oprowadzający nas po tym miejscu, starali się przekazać nam jak najwięcej informacji. Wszyscy uczniowie słuchali ich słów z uwagą. Pierwszy raz mieli okazję być w miejscu, które „przechowuje” taki ogrom dokumentów świadczących o tym, co miało miejsce podczas II wojny światowej, a szczególnie o ludobójstwie, które nigdy nie powinno się powtórzyć.

Trzygodzinny pobyt w Oświęcimiu- Brzezince okazał się być wspaniałą lekcją historii, którą każdy uczeń na pewno na długo zachowa w swej pamięci.

Późnym popołudniem odwiedziliśmy Kalwarię Zebrzydowską ze sławnym obrazem Matki Boskiej.

Do Rytra wróciliśmy w godzinach wieczornych, po długim dniu zwiedzania miejsc ważnych dla każdego Polaka.

WADOWICE

Następnie udaliśmy się do Wadowic, rodzinnego miasta Karola Wojtyły.

Tutaj obejrzelśmy mieszkanie Wojtyłów, w którym wychowywał się mały Karol.

Przedstawiono nam również prezentacje multimedialne, których tematem była młodość, życie kapłańskie późniejszego papieża i pamiątki z jego zagranicznych podróży.

W Wadowicach był również czas na spróbowanie słynnych kremówek, o których tak często wspominał Jan Paweł II.

POZNAJEMY KRĘGOWCE POPRADZKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

RYBY

Poprad to jedna z rzek Popradzkiego Parku Krajobrazowego. W Popradzie żyje wiele gatunków ryb wartych uwagi. Są to między innymi: pstrągi, klenie, brzany, głowacice, lipienie i wiele innych. Głównym zagrożeniem dla ryb jest kłusownictwo, nadmierna eksploatacja wędkarska a najbardziej zanieczyszczenie wód. Głównym wrogiem ryb w naszych rzekach są kormorany, czapla siwa oraz gęSIONURY. Są to gatunki, które jeszcze kilkanaście lat temu w ogóle nie występowały w Rytrze.

Nauka o rybach to **ichtiologia** a ryby stanowią ichtiofaunę parku.

Najpowszechniej występującym gatunkiem ryb w zlewni Popradu jest pstrąg potokowy. Ma on charakterystyczne ubarwienie z licznymi czarnymi i czerwonymi kropkami po bokach ciała. Torpedowaty kształt ryby pozwala na sprawne przemieszczanie się w szybko płynącym nurcie rzeki. Omawiana ryba jest drapieżnikiem, żywi się larwami owadów oraz innymi rybami. W Polsce pstrąg potokowy jest zagrożony z powodu systematycznego niszczenia jego siedlisk poprzez postępującą zabudowę hydrotechniczną rzek górskich (np. w Rytrze zabudowa przeciwpowodziowa Roztoczanki ogranicza możliwość migracji pstrągów

z Popradu w górne partie tego potoku) oraz dużą presją wędkarską i kłusownictwo.

Pstrąg poto-

kowy

Drugim gatunkiem obok pstrąga potokowego z rodziny łososiowatych jest głowacica ale występuje ona rzadko w Popradzie i Dunajcu.

Przedstawicielem rodziny lipieniowatych jest lipień . Jest to jedna z bardziej atrakcyjnych dla wędkarzy ryb, gdyż może dorastać do 40 cm długości. Samce można odróżnić od samic po dłuższej płetwie grzbietowej. Ryby te żyją w niewielkich stadach.

Lipień pospolity

W ichtiofaunie Popradzkiego Parku Krajobrazowego występują 4 gatunki chronionych ryb : ślíz, piekielnica, strzebla potokowa i głowacz pręgopłetwy.

W zlewni Popradu i Dunajca, mimo istnienia wielu zagrożeń można spotkać wiele interesujących gatunków ryb

K. Myśliwiec kl. VIIIb

Co mają wspólnego Heidi Klum i Angela Merkel?

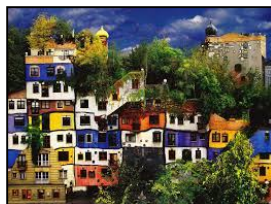
Jeśli lubisz historię, geografę, języki obce, oglądasz wiadomości, czytasz książki, interesujesz się światem wokół Ciebie, to nie będziesz mieć problemu z odpowiedzią na to pytanie i wiele innych, które pojawiły się w teście konkursowym z okazji Europejskiego Dnia Języków 26 września w naszej Szkole. W konkursie wzięły udział klasy VIII i III gimnazjalne. Test zawierał 104 pytania. Uczniowie podzieleni na grupy mieli 45 minut na rozwiązanie testu. Pytania dotyczyły czterech państw niemieckojęzycznych: Niemiec, Austrii, Szwajcarii i Liechtensteinu. Uczniowie musieli wykazać się znajomością polityki, podziału administracyjnego, historii sztuki, bieżących wydarzeń z dziedziny sportu, kultury, rozrywki oraz podstawową znajomością języka niemieckiego. W trakcie rozwiązywania testu uczniowie mogli korzystać z map fizycznych

Praca była bardzo intensywna. Uczniowie dzielili się zadaniami, część rozwiązywała zadania z mapą, inni robili zadania prostsze, wymagające dokonania wyboru z podanych opcji. Niektóre pytania dotyczyły znanych postaci historycznych, np. cesarzowej austriackiej Sisi czy Hundertwassera, popularnego austriackiego architekta. Zakres wiedzy obejmował w dużym stopniu podstawę programową realizowaną na lekcjach w ramach tematów. Deutsch LIVE – informacje krajoznawcze. Aby uzyskać wysoki wynik, trzeba było jednak wykazać się wiedzą ponadprogramową.

Większość grup poradziła sobie z zadaniem bardzo dobrze. Najlepsze grupy otrzymały oceny bardzo dobre z języka niemieckiego. W Szkole najwyższy wynik osiągnął team z klasy IIIb w składzie: Kacper Łękawski, Michał Dziedzina, Michał Izworski i Kacper Dudczak. Na następnej lekcji przeprowadziłam omówienie całego testu. Wspólnie rozwiązaliśmy poprawnie wszystkie zadania, zaprezentowałam omawiane miejsca, osoby, flagi, wydarzenia na tablicy multimedialnej. A odpowiedź na pytanie tytułowe: Obie panie są znanymi i wpływowymi Niemkami.

Jak mawiał J.W. Goethe, znany niemiecki poeta, pisarz i dramaturg : Iloma językami mówisz, tyle razy jesteś człowiekiem. Każdy krok bliżej innego kraju, jego kultury, ludzi tam mieszkających i ich tradycji uczy nas tolerancji, akceptacji, poszerza nasze horyzonty i ubogaca nasze życie. Mam nadzieję, że ten konkurs to właśnie taki mały krok do bycia wszechstronnym, wykształconym i świadomym człowiekiem.

Po obejrzeniu filmu „Dywizjon 303. Historia prawdziwa”

reż. Denis Delić

W miesiącu październiku uczniowie najstarszych klas mieli okazję obejrzeć film, który ukazuje historię pilotów walczących o wolność Anglii w 1940 roku. Wśród nich byli Polacy, którzy wykazali się niezwykłą odwagą, poświęceniem, heroizmem i oddaniem w walce ze wspólnym wrogiem.

Oglądający film, zobaczyli wspaniałą grę aktorską Piotra Adamczyka, Macieja Zakościelnego, Jana Wieczorkowskiego, Antoniego Królikowskiego.

Akcja projekcji filmowej rozgrywa się na angielskiej ziemi i w przestrzeni powietrznej. To tutaj najślawniejszym okazał się polski Dywizjon 303, chociaż polscy piloci, na początku tej bitwy byli niedoceniani przez Anglików. Ich młodzieńczy zapał i chęć walki okazały się być czymś wyjątkowym, i tak naprawdę, do końca „niezrozumiałym” przez Anglików.

Na ekranie, aktorzy wcielający się w rolę „niepokonanych”, pokazali kunszt i determinację pilotów sprzed siedemdziesięciu ośmiu lat.

Obraz filmowy po mistrzowsku ukazuje w jaki sposób kształtowała się legenda, będąca dla Polaków źródłem otuchy dawniej i powodem do dumy w dzisiejszych czasach.

Projekcja okazuje się być wspaniałą lekcją historii dla młodego pokolenia. Dużą rolę w odbiorze filmu odgrywają efekty specjalne oraz wykorzystanie autentycznych samolotów z lat II wojny światowej.

Akcja filmu nikogo nie nudziła, wręcz przeciwnie, każdy śledził ją z wielką uwagą.

Za wolność naszą i waszą

Uczniowie mieli okazję zrozumieć przesłanie słów - „Za wolność naszą i waszą”, docenić wartość wolności, sens podjętej walki, motyw, którymi kierowali się polscy piloci.

Po ostatniej scenie ukazały się pamiętne słowa wypowiedziane przez Winstona Churchilla adresowane do Polaków w 1940 roku – „Nigdy w dziejach ludzkich konfliktów tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym”. Tego cytatu nie trzeba opatrywać żadnym komentarzem, bo każdy okazałby się tutaj zbyt cichym.

Warto obejrzeć ten film.

Oglądający

Koło młodego przyrodnika

Dnia 16 października 2018 roku odbyły się jesienne terenowe zajęcia Koła Młodego Przyrodnika. W zajęciach uczestniczyli uczniowie klasy 7 a i 7 b. Spotkaliśmy się w Gminnym Parku Ekologicznym na Roztoce Ryterskiej. Podczas zajęć dowiedzieliśmy się na czym polega czynna ochrona płazów oraz co robią płazy o tej porze roku. Uczyliśmy się rozpoznawać drzewa i krzewy po igłach, liściach i owocach. Mogliśmy zobaczyć w parku stanowiska porostów, skrzypów i widłaków oraz poznać ich cechy charakterystyczne. Dotarliśmy również do źródła Katarzyny i przypomnieliśmy sobie co to są pomniki przyrody nieożywionej. Następne terenowe zajęcia odbędą się na wiosnę, kiedy płazy obudzą się z hibernacji. Opiekun LOP

Zbiórka nakrętek i baterii

Jak co roku w naszej szkole zbieramy zużyte baterie i nakrętki. Przy zbiórce baterii współpracujemy z firmą Reba, która je od nas odbiera a uzyskane fundusze z recyklingu przeznacza na Stowarzyszenie SOS Wioski

Dziecięce. Nakrętki tak jak w ubiegłym roku przeznaczymy na rehabilitację Konrada Tokarczyka z sąsiedniej miejscowości. Baterie i nakrętki przynosimy do budynku gimnazjum we wtorki o 7: 45 do sali nr 22, w drugim budynku szkoły wrzucamy baterie do pudełka w sali nr 29 a nakrętki do specjalnego pudełka na korytarzu. Na najaktywniejszych uczniów zaangażowanych w zbiórce baterii i nakrętek czekają nagrody z okazji Dnia Ziemi w kwietniu. Opiekun LOP

HUMOR

Pani od polskiego wywołuje Jasia do odpowiedzi:

- Jasiu, podaj, proszę dwa zaimki.
- Kto? Ja?!
- Brawo Jasiu, piątka!

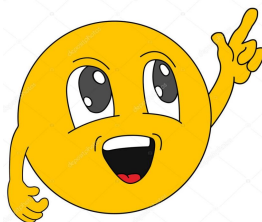
Jak nazwać nauczyciela bez nerwicy?
- Bezrobotny.

Od dziś będziemy liczyli na komputerach!
- oznajmiła nauczycielka
- Wspaniale! Znakomicie!! - cieszą się uczniowie.

- No to kto mi powie, ile będzie pięć komputerów dodać dwadzieścia jeden komputerów?...

Tata pyta Kazia:

- Jak ci idzie w szkole?
- Dobrze. Nawet jeden nauczyciel ci zazdrości!
- Zazdrości? A czego?
- Już kilka razy złapał się za głowę i powiedział: "Gdybym ja był twoim ojcem..." wybrała mgr D. Łekawska

Marcinkowe Wieści

W tym numerze:

- ⇒ **Inauguracja roku szkolnego 2018/2019**
- ⇒ **Odblaskowa Szkoła**
- ⇒ **Jesień**
- ⇒ **Wycieczka klas Szóstych**
- ⇒ **Spotkanie autorskie**
- ⇒ **Rozpoznajesz liście?**
- ⇒ **Ślubowanie pierwszoklasistów**
- ⇒ **Zbiórka makulatury**
- ⇒ **Rytrzuki**
- ⇒ **Wiadomości sportowe**
- ⇒ **Apele szkolne**
- ⇒ **Starsze „Marcinkowe Wieści”**

Zespół redakcyjny: opiekunowie: mgr D.Łękawska, mgr M. Fołta, mgr B. Tokarczyk, mgr A. Kolbusz, mgr E. Komar,

Następny numer za dwa miesiące

